

[Undervisnings- og forskningsministeren]

rette uddannelsen særligt mod videreuddannelse og videregående uddannelse inden for henholdsvis erhvervsskolernes, handelshøjskolernes og ingeniøruddannelsernes område. Uddannelserne giver ikke i sig selv erhvervskompetence i formel forstand, men kan være en del af grundlaget for elevens senere beskæftigelse. Uddannelserne sigter hovedsagelig mod den private sektor. Den erhvervsmæssige forankring sikres ved uddannelsernes placering på erhvervsskolerne og ved de fælles adgangsveje til de erhvervsgymnasiale uddannelser og til erhvervsuddannelserne. Den nære sammenhæng i de rådgivende organer er etableret ved Erhvervsuddannelsesrådets rolle.

Rådgivningen om uddannelserne skal varetages dels af Erhvervsuddannelsesrådet, dels af et nyt udvalg for hver uddannelse, hvori både repræsentanter for erhvervslivet, for de videregående uddannelser, for erhvervsskolernes ledere, lærere og elever og for Undervisnings- og Forskningsministeriet skal have plads. Den konkrete sammensætning beror på Erhvervsuddannelsesrådets indstilling.

Lovforslaget vil ikke medføre merudgifter, fordi uddannelseskapaciteten fortsat fastsættes centralt. Det er hensigten, at der skal blive plads i uddannelserne til alle egnede ansøgere, efterhånden som det faldende antal unge giver økonomisk grundlag herfor. Uddannelsen til højere handelseksamen findes på alle handelskoler, hvor næsten alle egnede allerede kan få plads. Htx-uddannelsen findes fra 1990 på 21 skoler og forventes efterhånden etableret på flere skoler.

Et udkast til lovforslag har været sendt til udtalelse i de berørte organisationer m.v., og der er foretaget væsentlige ændringer på grundlag af udtalelserne og drøftelser med hovedorganisationerne på arbejdsmarkedet. Hermed er der sket en væsentlig styrkelse af tilknytningen til erhvervsuddannelserne. De uddannelsesbekendtgørelser, der skal udstedes for uddannelserne, skal forelægges de rådgivende organer og tænkes herefter drøftet politisk.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.

Undervisnings- og forskningsministeren (Ole Vig Jensen, fg.):

Jeg tillader mig herved for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Afbureaukratisering, deregulering m.v., herunder regler om frit skolevalg).

(Lovforslag nr. L 203).

Det foreliggende lovforslag om afbureaukratisering, deregulering og frit skolevalg er det tredje i den række ændringer af folkeskoleloven, der primært har sigtet på en forøgelse af skolernes selvforvaltning og selvbestemmelse bl.a. med henblik på at forbedre mulighederne for effektiv udnyttelse af de kommunale ressourcer.

Lovforslaget er således en opfølgning af lov nr. 826 af 21. december 1988 om klassestørrelser, skolenedlæggelser og samlæsning og af lov nr. 348 af 24. maj 1989 om styrelsesforholdene i folkeskolen. Med lovforslaget udmøntes de resterende forslag fra betænkning nr. 1143/88 om kommunalt udgiftspres og styringsmuligheder (Lotz II-betænkningen).

Lovforslaget indebærer, at en række af de bestemmelser, der bemyndiger ministeren til at fastsætte nærmere regler på et område, ophæves. Det gælder f.eks. skolefritidsordningerne, hvor ministeriets landsdækkende undersøgelse fra 1989 har vist, at der ikke er behov for regulerende regeludstedelse. I samme forbindelse foreslås det derfor også at ophæve den særlige revisionsbestemmelse, hvorefter undervisnings- og forskningsministeren i folketingsåret 1989-90 skal fremsætte forslag til en revision af lovens regler om skolefritidsordninger. Det foreslås i stedet at smidiggøre lovens bestemmelser om skolefritidsordninger, således at skolefritidsordningen kan åbnes for børn, der ikke er optaget i skolen, men som har nået den alder, hvor de ville kunne optages i børnehaveklassen.

Lovforslaget indebærer endvidere lempelser i bestemmelserne om valgfag på to områder: For det første foreslås det at ophæve bestemmelsen om, at de valgfag, der kan tilbydes ud over de i loven nævnte, skal være af praktisk eller kunstnerisk art. For det andet foreslås det at ophæve bestemmelsen om, at undervisnings- og forskningsministeren skal godkende ethvert valgfag, der ikke er nævnt i loven. Det foreslås i stedet, at kommunerne bemyndiges til at godkende en række valgfag, som kan afgrænses i en bekendtgørelse, medens øvrige valgfag fortsat skal godkendes i ministeriet.

[Undervisnings- og forskningsministeren]

Samtidig foreslås det at indføre edb som obligatorisk emne på linje med færdselslære og de øvrige såkaldte § 6-emner. Edb vil dog også kunne oprettes som valgfag i medfør af de foreslåede ændringer i valgfagsbestemmelserne.

Lovforslaget indebærer også, at der nu skabes grundlag for at tilbyde den enkelte elev ekstraundervisning. Beslutning om dette tilbud træffes af skolelederen, som jo er den, der træffer alle konkrete afgørelser vedrørende eleverne.

Herudover stilles der forslag til ændring af bestemmelserne om skoledistrikter. Det betyder, at forældrene får krav på at få deres barn optaget på en hvilken som helst skole i kommunen, forudsat at den pågældende skole erklærer sig villig til at optage barnet, og forudsat at det kan ske uden merudgifter for kommunens skolevæsen som helhed. Denne ret skal gælde, uanset om den pågældende kommune vælger at fortsætte med en distriktsinddeling som grundlag for fordeling af børnene blandt kommunens skoler. Endvidere foreslås det at give kommunerne mulighed for at indføre et helt frit skolevalg. Det er dog en forudsætning, at forældrene under alle omstændigheder, dvs. uanset om der er frit skolevalg eller ej, har krav på at få deres barn optaget i distriktsskolen.

Lovforslaget indebærer også en vis lempelse i kommunernes befordringsforpligtelser over for de lidt større elever, som inden for en rimelig afstand vil kunne henvises til at benytte egentlige cykelveje eller stisystemer.

Endelig stilles der forslag om at udvide kommunernes mulighed for at ansætte personer, der – uden at være læreruddannede – har erhvervet sig særlige kvalifikationer til at undervise i enkelte fag inden for folkeskolens fagkreds.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.

Indenrigsministeren (Thor Pedersen):

Jeg skal tillade mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove.

(Lovforslag nr. L 204).

Med forslaget ønskes der sikret de kommunale tilsynsmyndigheder en mere effektiv an-

nullationsbeføjelse i de – ret få – tilfælde, hvor en kommunalbestyrelse træffer ulovlige beslutninger af en vis grovhed.

Som anført i betænkning nr. 996/1983 om ansvarsplacering og reaktionsmuligheder i kommunestyret er anvendelsesområdet for annullationsbeføjelsen i praksis meget begrænset, fordi tilsynsmyndigheden i de fleste tilfælde først får kendskab til en ulovlig beslutning, når den er bragt til udførelse, således at den har fået retsvirkninger udadtil på en sådan måde, at kommunalbestyrelsen ikke længere har rådighed over sagen. Efter dette tidspunkt kan tilsynsmyndigheden ikke annullere en beslutning efter den gældende bestemmelse i styrelseslovens § 61, stk. 1 – for Københavns Kommune § 48, stk. 1, i lov om Københavns Kommunes styrelse.

Da annullationsbeføjelsen skal sikre, at offentlige interesser ikke krænkes ved kommunalbestyrelsens tilsidesættelse af lovgivningen, bør annullationsbeføjelsen ikke være begrænset i videre omfang end nødvendigt – særligt af hensyn til private interesser.

Det foreslås derfor, at tilsynsmyndigheden får mulighed for at suspendere en beslutning, således at tilsynsmyndigheden kan tilvejebringe det nødvendige beslutningsgrundlag for sin stillingtagen til annullationsspørgsmålet uden risiko for, at annullationsbeføjelsen i mellemtiden fortabes ved, at beslutningen er bragt til udførelse.

Desuden foreslås det, at tilsynsmyndigheden i et meget begrænset omfang får mulighed for at annullere en beslutning, selv om den er bragt til udførelse og kommet uden for kommunalbestyrelsens rækkevidde. Det vil efter lovforslaget være en betingelse, at der foreligger en begæring fra en part om annullation, og at der ikke er nogen klageinstans. Desuden vil annullationsbeføjelsen ikke kunne anvendes i disse tilfælde, hvis der er væsentlige modhensyn, særligt til tredjemand.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje Tings velvillige behandling.

Glistrup (FP):

Til Folketingets forhåbentlig velvillige (og hurtige) behandling skal jeg herved fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Genindførelse af ytringsfrihed).

(Lovforslag nr. L 205).